

Szőke Annamária

SZÖVEG A KÉPZŐMŰVÉSZETBEN

A PSZEUDELŐADÁSOKHOZ ÉS A ZÖLD SZÍNPADHOZ KAPCSOLÓDÓ SZÖVEGEKRŐL

„A munkám során egyszerűen nem élhetek a megszokott fogalmi eszköztárral, hiszen sokszor olyan anyagok alakulnak addig nem ismertté, hogy azokra nincs megfelelő jelentés” – nyilatkozta Pauer 1977-ben színpadi terveiről beszélve, s példái között olyan szavak szerepeltek, mint „tülleberek”, „aranykemény drapéria” vagy „lágú változások”. „Az anyagok tehát metamorfózison mennek át: nekem a prém pázsit. Szinte verssor ez: »Tomsiféle prémpázsit«.¹ Hasonló szóképzésekkel, szóképekkel, metaforákkal találkozhatunk a *Tüntetőtábla-erdő* feliratai között is (amelyek „vázlatait” Pauer írógéppel, világoskék itatóspapírra írta), vagy a pszeudoelőadásokhoz kapcsolódó szövegekben, és később egy-egy festményének címében is. Egykori konceptuális munkáit, manifesztumait, vagy az előbb említett szövegek közül többet 2002-ben verseivel együtt jelentette meg, ezzel is hangsúlyozva: a költészet képzőművészetének integráns része. A „pszeudo art” elválaszthatatlan a hozzá kapcsolódó fogalmi készletől, amely értelmezi és kiegészíti a programot. A pszeudo művek létrehozása és befogadása során megtapasztalt jelenségek újabb és újabb szóalkotásokhoz vezettek. Később a szöveg lett az idea hordozója műcímek, műalírássok, kommentárok, körlevelek, felhívások, műleírások formájában, más esetekben a tárgyhoz vagy a fényképhez tartozó felirat „konstruálja” a „képet”. Sok vonatkozása van természetesen ezeknek a szöveges műveknek a konceptuális művészethez, a fluxushoz, egyes esetekben a vizuális költészethez, és a pszeudoelőadások keretében az akusztikus költészethez is. Legtöbbjük mégis a Pszeudóhoz kötődik, amennyiben esetükben a látott külső vagy belső képről vett fogalmi, szavakban kifejeződő lenyomatról lehet képletesen beszélni.

Jelen kötetben igyekeztünk kép formájában publikálni Pauer legfontosabb szöveges műveit, így azokat is, amelyek jól körülhatárolható csoportként a pszeudoelőadásokhoz és a *Zöld színpad*hoz kapcsolódnak. 1978 és 1981 között készültek, a pszeudoelőadásokról írt tanulmányban többször hivatkoztam rájuk, de nem csupán az értelmezést meghatározó szóhasználatuk miatt fontos közzé tételük, hanem

amiatt is, hogy vizuálisan is izgalmas, többértelmű alkotások. A szövegek képalakzata sokszor elválaszthatatlan a funkciótól, a jelentés a szövegek betűstruktúrájától. Egyik fontos tulajdonsága e szövegeknek, hogy majdnem mind ugyanazzal az írógéppel készültek, egy Continental márkájú katonai távirás géppel, amelynek birtokába Pauer ebben az időben jutott, s amelynek klaviatúrája csak ékezet nélküli nagybetűkből (*kapitälchen*) áll. A pszeudoelőadások állandó szereplőjeként a gép a „dokumentációk” egyik fontos eszközévé vált, gépirással rögzítették a elhangzó mondatokat (elvéleg a látott eseményeket is), s az így készült „széthordható művek” alaptulajdonsága lett a töredékesség, valamint a gépelési hibákból és a gép betűkészletének sajátosságaiból adódó „hibás” textus. Az előadásokkal összefüggésben keletkezett, előre megírt szövegek sem nélkülözik a spontaneitást vagy az automatikus írást jellemző betű- és szófolyamokat. A géppel előállítható egyéb jelek néhol sormintaként tagolják a leírtakat, egy-egy betű kiugrik a sorból, betűtorlódások, átgépelések fordulnak elő, vagy a szöveg a papírlap szélén túlfut. A géppel írás önmagában esemény, ezt örökíti meg *Az első komolyan megfontolt gépirás* 1979-ben, amely később műanyag fólia borítást kapott, vagyis Pauer önálló tárggyá alakította. A tárgyszerűség más szövegekre is jellemző, amelyek egy-egy megismételhetetlen írási akció lenyomatai. Egy szöveg esetében a „tárgyvers” kifejezéssel is találkozunk, míg az 1979-es *Textil textil nélkül* című kiállításra készített *Keresztretjvény* (egy variációjában: *Szövésminta*, Szjsz182) a „textus”, „textura”, „textil” stb. szavak variálásában és sorolásában

A Continental márkájú írógép (Fotó: Bodnár Mariann)

rejlik jelentésbeli és strukturális lehetőségek kihasználása által előállított szöveggé, amely optikai hatása révén térbeliséggel is bír. Jelen kötetben nem tudjuk teljes terjedelmében közölni a *Regényt*, amelynek „felolvasására” a *IV. Pszeudoelőadás*on került sor 1980-ban. A mű muzeológiai szempontból művészkönyvnek tekinthető, ám eredeti funkciójában egyfajta akcióobjekt volt. Ötvenhat darab, összefűzött írógéppapírból áll, amelyeken a mű címe („Regény”), írójának neve, valamint egyes szavak vagy rövidebb mondatrövidékek láthatók. A *Regény* felolvasása vagy előadása során Pauer a könyvet végiglapozva hangosan ki mondta az egyes lapokon található szavakat, amelyek egy nem létező regény azon szavai voltak, amelyeket annak hivatalos „lektora” munkája során, a regényt gyors átolvasásakor önkéntelenül kiejt. A *Regény* utolsó oldalán megtalálható az egyes oldalak tartalmának a jegyzéke, amely jelen kötetben olvasható. A *Zöld színpad*hoz kapcsolódóan végezetül két, az előzőektől műfajában részben eltérő szöveg zárja az összeállítást. Ezek egyike valószínűleg Simon Zsuzsa felkérésére íródott, és egy a Szépművészeti Múzeumban eltervezett művészeti, színházi és múzeumpedagógiai programot vázol fel, amely a Pszeudo-problematika teljes körű bemutatását a múzeumi gyűjtemény megismertetésével kötötte volna össze. Az itt olvasható kifejezés: „egy könyvet írunk bele a valóságba”, töredékességében is sejteti, hogy a pszeudo színházi vagy költői elemek is részei voltak az elképzelésnek. A pszeudoelőadások résztvevőivel közösen jegyezte Pauer a másik írást, amely – magából a szövegből is kiolvashatóan – egy körkérdésre adott válasz. A „realizmus” témájára egy a pszeudoelőadásokból jól ismert módszerrel előállított kollektív alkotásról van szó, amely az elméleti kérdésre az adott élethelyzet gyakorlatával reagál.

JEGYZET

1 L. L.: A Pszeudo Koncept megteremtője. Díslettervezés – képköltészet. In: *Somogyi Néplap*, 1977. febr. 2. 5.

PSZEUDELOÁDÁS

KEDVES KÖZÖNSÉG, AZ ITT KÖVETKEZŐKÉNT SZERETNÉNK ÖNÖKNEK
A VALÓSÁGRÓL EGY KÉPET MUTATNI, REMELVE, HOGY A KÉP MEG-
MUTATJA ÖNÖKNEK A VALÓSÁGOT.
EZ A KÉP, AMELY A VALÓSÁGOT ABRÁZOLJA, ANNYSIKAN TER EL
ATTÓL A VALÓSÁGTÓL AMELYET ABRÁZOL, AMENNYISIKEN ELEGAN-
SÁBB ANNAL, MINTHOGY MŰVESZAI VALÓSÁG, ELEGANCIAJA ABBAN
ALL, HOGY IGAZSÁGAI NEM KENYSZERÍTŐEK, CSUPÁN FELISMER-
HETŐK, VALÓSÁGOSÁGA PEDIG ABBAN, HOGY IGAZSÁGAI KENY-
SZERÍTŐEN HATNÁK, AKAR FELISMERJÜK ŐKET, AKAR NEM,
MI AZT SZERETNÉNK, HA ÖNÖK ERŐL A MŰVESZAI VALÓSÁGRÓL
IDŐNKÉNT ELFELEJTENÉK, HOGY KÉP ES AZT HINNÉK ROLA, HOGY
IGAZI VALÓSÁG, KEREM NE ÉRTSENEK FELRE MI NEM AZT SZERET-
NÉNK, HOGY ÖNÖK AZ ALTA K MŰVESZAI VALÓSÁGA
IGAZI VALÓSÁGNAK FOGADJ EL A ANNAK TARTSAK, CSUPÁN
AZT SZÉ TNÉNK E KÉP T NYUJTOTT ELEMENYBEN RESZE
SÚLVE E -ESY P LLANATR LETKEZNEK A VALÓSÁGRÓL
AMELYBE ELNEK, S P GYE T A VALÓSÁG ANATOMIA R FOR-
NAK, MELYET ELŐADÁSUNK DÖNGÖLNI N.A KÉP
TUNK A "PSZEUDELOÁDÁS" CIMET VIS I. LEHET
IS MIVEL VALÓSÁG MAJONEM MINDEN ULAJDONS
RENDELKEZIK, CS HOGY MI T MOKGOTTAM EZ A VALÓSA
MŰVESZAI VALÓSÁG TULAJDONSÁGAI TEHAT KÜLÖNBÖZŐ M ORMAK
BAN REJLENÉK ES VALÓSÁGNAK SOKKAL ELEGANSÁBB, ATÓSAN
HAMIS INTEGRACIÓT TERE TE AMELY AZONBAN...
KEDVES KÖZÖNSÉG, EZT A SO ATOT NEM FEJEZEM BE, ---
LASSUK A KÉPET! EGY SZÍNP KÖRNYEZETET MUTAT. /EPIDIASZ-
KOP: SZÍNPAD TERV, TABL ELMONÓVAL
KÉPZELJÜK E, HOGY EBBE RNYEZ BEN NEGY, ÖT, HAT
EMBER EL, SZEME YI EGÜK NEM A P IKAI TESTÜRTŐL FÜGG HANEM
ATTÓL, HOG EPPEN TEVEKENYSÉGÜK HAROM Ö
CSOPORTRA SZLIK: CSELEKSZENÉK, DOKUMENTALNAK,
AZOK NEGYEN, ÖTEN, ERTÉLMÉZNEK AZT A NEGY, ÖT,
HAT CSELEKVŐT ERTÉLMÉZNEK AKIK A SY, ÖT, DOKUMENTALO
SZÁMARA CSELEKSZIK AZ ERTÉLMÉZH VA ÖT
SZEMÉLYISÉGÜNKET, MAGAMAT IS BELEER VE -TEHAT---
A SZÍNPADI KÖRNYEZET HATAROZZA MEG,
MIBŐL IS ALL EZ A KÖRNYEZET?
ALL EGY TERRESZBŐL AHOL KEDVE VAN DOKUMENT AKCIÓKAT
HAJTHAT VEGRE: FOTOZHAT, FILMEZHET, STB.
AKCIÓ TERBŐL AHOL BARKI BARMIT CSINALHAT: ZENELHET, PINEN-
HET, SZORAKOZHAT, GOLGOZHAT, STB.
ES VEGUL ALL EGY DIDAKCIOS TERBŐL AHOL BARKI ELŐADAST
TARTHAT MINDEZEKRŐL VAG BARMIRŐL
ADOTT ESETBEN A HAROM TERRESZ ESEMENYEI KÜLÖN-KÜLÖN NAGYOB
HANGSULYT KAPNAK TARSAINAL ISY ÖNÖK KÖNNYEN ELVESZITHETIK
TÁJÉKOZODO KEPESSÉGÜKET NEM ÉRTVE PONTOSAN MIT IS LATNAK
TULAJDONKEPPEN EZEN A SZÍNPAD EZEN EZEN A SZÍNPAD EZEN
A SZÍNPADKEPEN. / A HAROM TERRESZ MEGMUTATASA /
ILYENKOR SONDOLJANAK ARRÁ, HOGY EGY PSZEUDELOÁDÁS NEZŐI,
MI PEDIG ISYEREKZNI FOGUNK KIHANGSULYOZNI A "DIDAKTIKAI
DOKKROT" AHOL MI, MINT ELŐADOK VAGYUNK ERTÉLMÉZHETŐK,
NEM DÖNYÖLITOM TÖVABB...KEREM NEZZEK A KÉPET ES MELYEDJENEK
EL A RESZLETEKBE,
NE FELEDJEK, A PSZEUDELOÁDÁS ALTAL, HOGY HAZUDIK, FELISMERHE-
TÖBBE TESZI A VALÓSÁGOT.

/ I. ZENE /

- 2 -

PSZEUDO JELLEGŰ ZENÉT HALLANAK. /TARSAIM IS ELISMERIK
PSZEUDO JELLEGET BAR ŐK TALÁN MÁS TULAJDONSÁGAI MIATT MŰ-
VELIK/.
S MOST ELJÁTSZUK... LASSAN BEINDUL A ZENE/

- - - - -
MITŐL PSZEUDO TEHÁT EZ A ZENE?
ATTÓL, HOGY EGYES TULAJDONSÁGAI REVEN ÖSSZETEVESSZETHETŐVE
VALIK VALAMIFELE IGAZI ZENEVEL JOLLEHET CIVILIZÁLT KULTU-
RÁKBAN A ZENE NEM ILYEN. AZTAN VALAHOGY MEGSEM...
MINDIG OLYAN MINTRA.....

- - - - -
/AKADALYOKTÓL VALÓ SZABADULÁS /VERS//

I.
II. MANIFESTUM: RADIO-REKLAM, PSZEUDO, AL, HAMIS...
...MODERN EMBER LETFORMAJA

MANIFESTUM
MANIFESTUM
ÖNMAGA MANIPULALTSAGAT IS LELEPLEZI

II.
TUDTA, E HOSY VALAMI MASRÓL VAN
ILL EGY IGAZI VARAZSLATTAL, EGY IGAZI VARAZSLÓVAL

III.
PSZEUDOLOGIA--- PAUER GYULA

IV.
VEGESEN ALTALANOS ALLITAS
VESTENÜL ALTALANOS ALLITAS

V.
MI EGESZEN MASNAK IS GONDOLHAT
EGESZEN MASKEFF IS GONDOLHATO
GONDOLHATOISMEGNEMIS

VI.
RESZINT EMBERI RESZINT ISTENI

VII.
SAJATOSAN HAMIS INTEGRACIOT...
JOKEDVÜ, KÖNNYED MAGNOZENELES...
TEHAT, EZ A HAVEGRE ALLAPOT...
HANGSULYOZOM, NEM SZINHAZ: ELŐADÁS

VIII.
NAGYATÁDON EGY SZOBORPARK MŰKÖDIK...
EGY EVIS ALAKUL EGY NAGY KÖR
RÖPPANT SEBESSEGGEL, MINT E PILLANAT

KÖZMIVIS SPÍRAL

PSZEUDO-ELŐADÁS

Az I. Pszeudoelőadás alatt kiosztott szórólapok összegező nyilvántartása. Készítette: Imre Emma, 1978

Akadályoktól való
megszabadulás 2. 10.

TEHETSÉGTALANOK

2. 10.

Végül mindenki
lehet becsapni
megfelelő nyelven.

HAZTAN KIRÁNKÉNYESEN
MINDEN

TÁRSASÁG

TULAJDONOS IS OLYAN
MINT A LEVÉL

AMIG TÖRÖK, TÖRÖK
MIG LEVÉL AZ

MI: MINDEN MEGSZABADULÁS
TÖRÖK IS...

OLYAN MINDEN MIND OLYAN
MIG OLYAN MINDEN OLYAN

MINDEN, IS
MIG AZEL MINDEN

A TÖRÖK MINDEN IS

„Akadályoktól való megszabadulás”. Előadva az I. Pszeudoelőadáson, Nagyatádi Művelődési Ház, 1978 augusztus

Nehéz pontosan meghatározni a problémát. Illetve a Föld ~~színe~~
 négyzet jár az órákba, azinek a rajza úgy nézne ki, mint egy
 a föld végén összehajlott, ezáltal karakra fordult, erősen
 kinyújtott rugó látványa. Ezt ha látni akarjuk demonstrálni kell.
 A valóságban vizuálisan azért nem észlelhető, mert egy évig alakul
 egy nagy kör és a végén egy kis kanyar / spirál /.

Egyszerűen észlelhető egy spirál, mint a hajlásra, állandóan csúszik
 feladatba átvágyva az egyetlen pillanaton, mint végtelen állandó -
 ségben.

Am nem észlelhető, hogy ebben a Föld által keltett spirálban
 roppant sebességgel áll a Föld órákba a Földön azonosan.

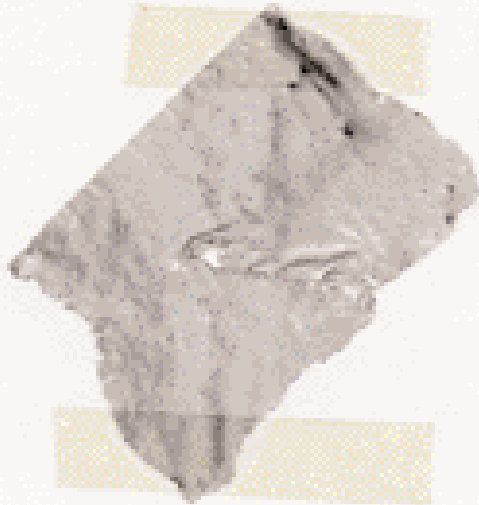
Pedig az a tény főként még akkor is, ha vizuálisan észlelésre
 nem kerül még, létezését nem lehet látni.

Így az a konklúzióval derül ki, hatalmasabb, mint a pillanatok.
 Egyetlen ilyen hatalmas, közönséges spirál anyagi létezésében
 100 nap utánad.

Egy ilyen közönséges spirálhoz tehát egy évre van szükség,
 hogy egyetlen pillanattal létezhessen.

SZETHORDHATÓ MŰVESZET

MINT TUDJUK- AVAGY NEM TUDJUK? -, PAUER VILLANYI
PSZEUDDO-RELIEFJE ELPUSZTULT,
A MŰ 1971-BEN KÉSZÜLT ÉS 1978. JULIUS VEGÉN NEKEM
MÁR CSAK EZ A KIS DARAB JUTOTT BELŐLE:

VALÓSZÍNŰLEG MASOK BIRTOKÁBAN SEM LEHETNEK SOKKAL
NAGYOBB DARABOK. VILLANYBAN IS MARADT TALÁN MEG
EGY UGYANEKKORA DARAB.
KÉRDÉS, HOGY A 80-AS ÉVEK ELEJÉRE EBBŐL AZ ELŐADÁS-
BÓL MI MARAD?
JAVASLOM, HOGY MÁR MOST KEZDJÜK SZETHORDANI E MŰVET,
MERT KÖNNYEN UGY JÁRHATUNK, HOGY EGY-KÉT EV MŰLVA
SEMMI SEM MARAD BELŐLE.

NYITÓSZÓ
VÁLTOZAT

BALKÓZ

LÁNYOKNA

Én...
HA NINCS MEG A FÜLTYÖZ KIVÁRÓ
FELTÉTEL ÉS A
FIGYELMÉT AZ
KÖZÖSSÉG

NYITÓSZÓ

ÜGYELÉS

A KISZÁRÁS ÉS AZ
ISZÁRÁS KÖZÖSSÉGI
KÖZVETLEN.

Magam mint a
közösség és a
közösség folyton vitatkozik velük.

AMIGY ISZÁRÁS VAN /KISZÁRÁS/
VAN VITATKOZÁS
KÖZÖSSÉGI KÖZVETLEN

AZ ISZÁRÁS ÉS
AMIGY ISZÁRÁS
VAN TUDÁS, HOGY AZ I
S ISZÁRÁS VAN ISZÁRÁS !

AMIGY ISZÁRÁS KÖZÖSSÉGI
KÖZVETLEN
AZ ISZÁRÁS ÉS A
KÖZÖSSÉG

ISZÁRÁS KÖZÖSSÉGI !

folgyban vizsgált
a közösségi és a közönségi
szerep között
világos ? ! 1976. 7. 14-15.

„A szobrászat primitív I-II”. Előadva az I. Pseudoelőadáson, Nagyatádi Művelődési Ház, 1978 augusztus

I.

A SZÖVEGEK TARTALMA :
1908... 16. sz. 4. c.

A SZÖVEGEK TARTALMA
KÖZÖSSÉGI ÉS
KÖZNEVELÉSI TITKOS.

Amely azt tartalmazza
hogy van az a
az a...
hogy az a...
az a...
az a...

az a...
az a...
az a...
az a...

az a...
az a...
az a...
az a...
az a...
az a...
az a...
az a...
az a...
az a...

az a...
az a...
az a...
az a...
az a...
az a...
az a...
az a...
az a...
az a...

az a...
az a...
az a...
az a...
az a...
az a...
az a...
az a...
az a...
az a...

A SZÖVEGEK TARTALMA :
1908... 16. sz. 4. c.

az a...
az a...
az a...
az a...
az a...
az a...
az a...
az a...
az a...
az a...

az a...
az a...
az a...
az a...
az a...
az a...
az a...
az a...
az a...
az a...

MOST ELJÁTSSZUK MIT CSINÁLTUNK EDDIG
 JOKEDVŐ

KÖNYVED MAGNO-ZENELES STB.

KIS MUNKAZAJOK

TEHÁT EZ A NA VEGRE ÁLLAPOT!

NINCS SEMMI BELEGSEG.

NEM KELL ELRÖNTIÁRI A SZERTARTÁST.

NEM TOPRENGEK! / INKÁSB HÜLYE MINT RUSSZKEDVŐ /

HANGSÜLYÖZOM NEM SZÍNHÁZI ELŐADÁS!

RESZINT ZENEIT, RESZINT KÉPZŐMŰVESZETIT, RESZINT SZÍNHÁZIT,
 RESZINT FILMET, RESZINT KONCEPTUALISAT, RESZINT NATURALISAT,
 RESZINT DIDAKTIKUS, RESZINT SPONTAN, RESZINT UNALMAS,
 RESZINT ERDEKES.

MINDEZEK AZ ALKOTÓELEMEK

RESZINT EGYÜTT HATNAK

RESZINT NEM

TEHÁT RESZINT EGY ESEMÉNY SOKOLDALU DOKUMENTUMA

RESZINT EGYMÁSTOL FÜGGETLENÜLSZÜLETETT ESEMÉNYEK MOTIVUM-
 RENDSZEREK PSZEUDELIZÁLÓ HATÁSA

RESZINT GIPSZMINTA VETELI, RESZINT HANGJATEKI, RESZINT
 KÖLTŐI, RESZINT DRAMAI, RESZINT KOMIKUS, RESZINT ERTHETŐ,
 RESZINT ERTHETETLEN.

RESZINT HAMIS, RESZINT VALÓSÁGOS, RESZINT TÖKELETLEN, RESZINT
 TOTALIS.

RESZINT ENBERI RESZINT ISTENI

ILYEN ELŐADÁS MEG NEM VULT!

EZ TEHÁT NEM IS ELŐADÁS!

EZ PSZEUDO

PSZEUDELMÉNY: KIMUTATJA A VALÓSÁGBÓL A HAMISAT, A NEM
VALÓDIT ÉS A VALÓDINAK LÁTSZÓT, LEHETŐSÉGESSE TESZI AZ
" AZ , DE NEM AZ " FELTEVEST.

HAMISNAK LÁTSZO VALÓDI: A PSZEUDOPSZEUDO

HAROMSZOROS PSZEUDO: A VALÓ VILÁGBAN SEMMIRŐL NEM ÁLLAPIT-
HATÓ MEG MINDEN KETSEGET KIZARVA, HOGY VALÓDI.

A PSZEUDO HAROMSZOR ALKALMAZVA VESTELÉNITI AZ ERZEKESALU-
DAST A MEGISMERÉS FOLYAMATÁBAN. IGY AZ EGYETLEN OLYAN
KIFEJEZÉS, AMELY ÖNMAGA CÉLPOLATÁBAN VALIK IGAZZA.

AZ IGAZSÁG ÉS A HAZUGSÁG KÖZÖTT HELYEZKEDIK EL A PSZEUDO.
NEM JELENT SEMMIFELE IGAZSÁGOT, DE LELEPLEZI A HAZUGSÁGOT,
A HAZUGSÁG ARULÓJA.

A PSZEUDOBAN AZ IGAZSÁG IMPLICIT /REJTETT, BURKOLT /
~~REJTETT~~ VAN JELEN, MINTESY A FELISMERÉS, A KONKRET ELMÉNY
OKOZOJA VAGY SZÜZLETÁJA

/B./ " A TEVEDES HELYTELEN TUDÁS, AMELY A TÁRSY VALÓDI MŰVŐE
MIVOLTATÓL ELTERŐ ALAKOT VESZ FEL. "

ERŐTETETTEK ES NEM_ERŐTETETTEK TETTEK
EZEK A TETTEKTETT_TATOTTETTEK
ÖNALTALAM ELINDITTATOTTAK
ELHAGYOTTASODOTTAKVL ELSZOMORUSODTAK
ES^SS^D I^NBN I^ZN^IÖK^ZNY^S P^RM^YK
TETTEK
A
TETTEK
VALAHOGYAN EGYSZERRE CSAKPEL TA-
MATTAK
MESTELITTETETTEK
ÖR^MMITTASODOTTAK
TETTEK
BEKÖTTTEKIKÖTTTEBEKÖTTTEKIKÖTTTEBEKÖTTTEKIKÖTTTE
BEKÖTTTEK IKÖTTTEBEKÖTTTE
A LEHETŐSÉGEK /KÖPÖTTROZSASZIM/HARISNYATARTOJAT
CSAK PEI CSAK PEI CSAK PEI CSAK PEI CSAK PEI CSAK PEI
MERT MEGMONDATTATOTTAK STÖBBSZÖRTE E FUVATTATTAK
SZINTIZA ASZINTISZTASZIM TISZTASZÖS SZINTISZTASZIMÜ
MEGSPENYVILASSZIMÜBN LEFESTETTETETTETETTEK
AHAHAHAHA AH AH AHAHAHA AH AH AHAHAHAHA AH AH
LESZNEK
SISMET MEGURESEDETTEK
VALAMI FEHETESZERÜCSENTESEGGEL TALANCSAK
ELLEHELTETETTEK LETTEK
ELSELYMESITETTEK

„Erőtettek” Előadva az IV. Pseudoelőadáson, Bercsényi Kollégium, Budapest, 1980. április 15.

2.

ELSELYTELMEŠITETT TESTEK SZÜRKE SELYEMPENYESTE_CSENO
MUNALM UNALMU NALMUNALMA MUNALM UNALMU NALMUNALMU NALMA
H STEZHJHSTTHJHG.....
NNNNNMMMMM.....
.....MMMMMMMMMMMMNNNNNNMMMMMMMMNNNNNNNNMMMMMMMMNNNNNNNNNN

SA SZERELEM ALGYEKTESTHJLEK-NELEGE
BELENGETTE BELENGETTE BEMELENGETTE
A TETTEKET

SLETTKETTTOL PONT

HASADÁS

VERSZÖRMEGEN
ALLT CSAK ALLT EGY REAJA HAJLO TUSKES KORO ALATT
KISSE ELORE DOLT MÖULATTALANUL
ESMÖBÖTTE A KERITESRE RASUTOTT A NAP
LEPVECSZORS BILLEGESLEBBEND ARNYA
LEHTE BE
SA SZALKAS DESZKAPALANK HASADEKA - TUDOD AVELYIKEN AT ROPRANNER A
MEHEK- EGY EGY PILLANATRA ELSÖTETEDETT
CSAK ALLT CSAK ALLT EGY REAJA HAJLORE HAJA HAJLO HAJ LOH AJ JAJ-
MENDONTA TATALANUL- RARE ALYA REAJA
SUTOTT A NAP-
BYONYORU NABY PENER PILLANGO LEHETETT-ARNYENBAH NINT AZ ELEPHANT
BA SZAKALLAS DESZKAPALANK-CSAK ALLT CSAK ALLT
MOZDULATTALANUL LESEKÖVE NÖZTE NÖZTE A LÁNYT

O MONDOM MONDOM MONDOM NEKI-
LATTAD AZT A ROPPANT NABY PENER PILLANGOT?
LAGE FUVAGRAS DELITAM FEROSLO NAP SLEPRE ARNYA LENSTE DE HATADAT
VALANDYAN OLYAN SZEP LETT AHOGYAN ODA ALLT SA HASADASRA TAPASZTA
TERINTETETT- ES HODY EPPEN ARNYIRA FÜJT CSAK A SZEL
SA MESLETETT A NEG ES MEG ES MEGE SEIT LANY SZOKHYALYA MATA
EPHORY GAK VEGLISBENTÖDÖTT EGY ICIT
DEY JOSAGOSTE NEU
TE NEU
TE NEU ES TENEM TENEM ISTE NEMIS VULTALYAR OTT TALAN
A LANT ES KAPRIZAT VOLT CSORPANDI ULATTALAN
PATTYAC-HO LEGGENT EGYALTALAN ASZUK NYALU SE
NEK?
NEU LATHATTAD DE HAJLO EGY SZEP KIS USERES ESTEN ELRESELEM NEKED

DEVAJD CSAK USY HAEKÖSEN NEGYESEN
VART AVINT SZOLINGATORV MEGHÖZ UL A SZEL
AZ EMLERIZETÖEN
SA ZALPONTOT FELFALJA JA SÖTETES
MINT MIKOR EGY EGY PILLANATRA LL SÖTETEDETT
AHOGYAN OTT ALLT TÜRKES KORO ALATT AHASADAS ELÖTT
SA PILLANGO LL ZÁLLT

ELRESELEM KADD A HASADAST
SYAFKÖZÖRKE PAPHT ZÖRNI PÖHA VELEG VERSSE SZÖVE
FEROSLOD TELTAN VALANIT ISZOGATVA EGY CSÖNDÖS TEVASZON
STE VAZONBA CAVAROD A SARADEN KINYERET HODY HODY HO K
HODY XI NE SARADJON VIRRADAT ELÖTT
MINT A SÖLYM BEVONATU FASZÖBRÖK
HARADÖZÖ TÖLVEI LANGYOS TAVASZI ESTE PATTUSVA
PETS-REGÖSES
SA PILLANGO ELSZALL

USY MESTJED

HASADÁS: KEPTZOMUVESZET MELYNK ERZEKCSALODAS A TARGYA VAGYIS A TARGY TARGYA TARGYALASARA TARGOT KEVONK EZERT MOST ALLITHATOM KIVETELSEN ERRE AZ EGYETLEN ALKALOMRA ES IGAZAN UEG RAFOGHATON SEMINDOSSISZENEHANY PERCOROL LENNE SZO HOSSZU IDOREI I I ICURKA -PICURKA FICURLUHAT KERJEM ONCKET LESYENEK OLYAN SZIVESEK FISELJENEK KEREM RAM EN AKI A TOKELETES IGAZSAG BIROT BIRTOKLOM A TELJESBTOKELETES ISKAMASOTES EBYALTALAN NEMVAGYOK SZUKMARKUNAK MONDHATO MES SOHASEM VOLTAM ILEN HOSSZADALMAS HA AZT AKARTAM ELERNI HOGY RAM IS FISELJENEK IGY KICSIT RAM KEREM VESRE NATEHAT EN AKI MINT MONDOTTAM MAR VINEK VAGYOK BIRTOKASAN TOBB ENEFOS FOG F FOGLALKOZTATNI KEZDETT EZ HA A HALLALLATLANUL KULONOS KELLOKEPEM MELY ES MEGISNADYON SZELLEMEB VALOGAG SZEMLELETMOD ELGONDOLKOZTAM VGYO TALAN EL IS MAEREDTEM...TEHAT FLETTE NEM MULASZTOK E VALAMIRENDKIVUL FONTOSATA AKKOR HA ELMULASZTOM AZ E TENA FELETTI ELMELKEDEST VEGULIS ISY JOTTEM RA BIZONY NAGY M ULASZTAS LENNE ...TERMESZETESEN NEM RESZEBROL HANEM HAHISZIK HANEMSOKKALTA INFABB AZOKOK RESZEROL HA NEM KEPESEK RANK FISELNI EGY OCSPPPPET TEHAT: HASADAS CIMEN OLYAN KEPTZOMUVESZETROL KIVANUNK ONCKET TAJDEKOZTATNI HAFISELJENK MELYNK A TARGYA ERZEKCSALODAS EZ BAR HASDULLYOZOM NYULFARKNYI IDOREHOPPANT NAGY ODAFISEYELEST IGENYELNE ONKOTOL

ARROL LENNE SZO AMIROL EDDIG IS DE EZUTTALÉGY ICIKET-PICIKET MASKEK ENEZ KEREM A PLUSZ FISELJUTET TEHAT AMIROLEDDIG IS SZO VOLT PSZUEO DE NE PECSERELVE AZ IDOKKET KEZDJUNK BELE MERT ANOSY MONDANI SZOFTAL MES A YESIM RANK ESTELEDDIK ES MES BELE SEM TUDTAM FOGNI ABBA AVIT IS AZAN MONDANI AKAROK MERT MES MINDIG NEM FISELJENKRAM ELEGSE ONOK SE NOJOJOJOJO PIHENJUNK EGY ICURKA-PITZUKAT NEMBANGU

AKI A TOKELETES FORMAN KERESZTUL AKARNAKELJUTNI A FELISMERESIS AVELLT HITOK TAMASZTOTT DENNOK AZOK FISELJENK RAM NAGYOK SOK FELE FOMAYA MAYA MALYA MAJA VAN? FORMAJA FORMAJU FORMA VANM INCEHYNNELELLEKIFZELHETO ES NEMELKEPZELHETO VALTOZATV EESTELELENUL SOK KULONBOZOSSEBENNYIBEN ELTER EGYINFORMA A MASIK FORMATOL ANNYIBAN HIANYZIK BELLE A MASIK FORMA FORMAJA MALYA MAYA MAJA A TELJES EGESZHEZ KEPEST HIANYOS TOKELETLEN VALTOZATTERMESZETESENKHM KHM KHM KHM HISZEN ICSAK EGY VERZIO A VERZIOKKOZOTT OKOZOTTE ES A TOKELETES FORMA KOZOTT AZONDAN NEM CSAKCSUDOPAN ENNYI AM A KULONBSES SESITSEGULKE FZELJUK EN EGY TOKELETESEN SIK FELJUTIEN OSVAGA TOKELETES MASOLATANAK KEPET MES RONDALODVA AZ IDOEN.../DEMONSTRACZIOL/AMENNYIBEN RONDALODOTT NEM TOKELETES MASOLATNAK SEM DE HAGYJUK EZT A RESZLETET ...LETEHETUNK ARROL HOGY A TOKELETES FORMAT MESTALALJUK MERT AZ IGAZI TOKELETES KULONBSEKKOZOTTE AS A FORMAVARIANSON KOZOTT HOGY MIS UTOBBIAK ALKOJAK A VILAGOT ATOKELETES FORMA NINGS A VILAGBAN ESNEMIS A VILAG MAM A HISZEN EZ OLYAN LENNE MINTHA LENNEK KULONLENNE BELOEM EGY VALTOZATA RESZLETETIMDOLS ISY KETTEN LENNEKESYONMAGAM UTANZATAVALEMELY A RESZLETETIMBOL ALL ESYBB ...? ATOKELETESABO TEHAT E VILAGBAN MINT LENE TOSEG SEM LETEZIK HACSAK VES NEM SZUNIK AKKOR PEDIS NINGS IS IS VESSEBOK TEHATMINDEN A TOKELETESSEGGAL ENED DESEMINE? TOKELETESSEGBAN I MINEN FOGNA? TA TALANAZ LEGREJEDD MADLATH A TOKELETES A VESYALDULATLANNAK AMI VISZONT ELLENTE TE TOKELETLENUL MEGVALOSAGSUL TNAK

VE KERTELJUNK ATOKELETES FORMA NEM MEGVALOSULTABRAZAT NELKUL LETEZIK MEGVALOSITOTATO ABRAZATA MADLATH MAR SOKAT MAR SOKAKAT MESTESZITE IT EZ A FOKNAK HELYZET

IRGALOM
FONASZ
ZÖLD LOMBOK KÖZÜL NEZŐ
RRRRRRGALOM
RRGALOM RRRGALOM RRRGALOM
AKI AKI AKI AKI
AKI HÜVÖS SZELET KULDOL PASZTORIDILLALMOK BETEMETETT
TAJAI FŐLE
HUZATOS KAPUD KÜSZÖBKÖVETEKAPARNI AKI LATTAL
IRGALOM
DEBATTISTA DEBATTISTADEBATTISTA DEBATTISTA
SERETETMESTER AKI SOSEHALÓ AZ ISZVALOSASBAN
AKI MINTHA MINDENT ISMERNE AKI MINTHA
KIMINTHA KIMINTHA
POMPASCODAS VENUSOK KÖPENYET APRO SIPSZMILDIK
COMBJARA
PENYEZVE KABATJA PORDS NEKEM RENDELT
AZ ELET
IRGALOM
BARNARDO ARNYAS KLOTILD TULLPATYOLOK NŐ ISMERETLEN
ES PSZEUODSA PSZEUODÓ O KIRALYI JATEKCSALAS
ES MINDEN
IRGALOM
MI BAJ MI NEM BAJ MI BAJ MI NEM BAJ
MI BAJ MI NEM BAJ
PAUERPAUER PAUERPAUERPAUERPAUER PAUERPAUER
PAUER
SEHE SEHE SHESEHENMSEHEM
SEHEM SEMM SEMM SEMSEM SEMSEMMI
NO
NOEAZERT MESISCSAK NOEAZERT MESISCSAK
MESISCSAK NOEAZERT
VALAMI ZERT MESISCSAK VALAMI AZERT
NOEAZERT ZERT VALAMI MESISCSAK
VALÓDI
IRGALOM

„Irgalom” Előadva az IV. Pszeudoelőadáson, Bercsényi Kollégium, Budapest, 1980. április 15.

REGÉNY

ÍRTA:

PAUER GYULA AREGÉNY ÍRO

HÖSSZŰ IDEIG CSEND VOLT ES...ESTB...STOBI...SATBI A DOMB ÖLDA-
 LON NAR NEM...ECETERA CETRAKÖNNYES SZEMEBE TOROLTA ZSEB KEND-
 ES IGYTVABB SÍGYTVABB EGESZ A VESEIG ENNEK A FEJEZETNEK,
 AMIKÖR EBYSZER CSAK EDRED-REDE-REDE DREMONTA PASULT ARCCAL
 MIKÖZBAN VAJTERCSAK NEKI UNDZEVAJTER FÜLEHEZ HAJOLVA...SEGYED
 SEGYEB SEGYEBEK...MGE-ÜMGE... TAJLEIRAS...ÜMGEN JJA JA IGEN...
 A PARTI SZEGELLYEN OM-TOM-TUOM...TAVOZO ALAKJAROL ...TUDOM...
 VESE

ASSZOND JA HOGY ...

1191 OLD...LATTAM GONDOLAT 1979.

FRAGYMINI GYULA

FELVÁSZONKÖTÉS

BORITOTTI 99 IV. MERIT. DIN.

ILLUSZTR...SZINTEEN UŐ.

KORREKTURA: ÍRTA: HELYESEN: ÍRTA:

SZERZŐHELYESEN: /MESTUDNI/

„Regény”, 1979. A könyvobjekt (Szjsz192) utolsó előtti oldala, amelyen a „könyvet” olvasó „lektor” által hangosan kijuttatott szavak összegezése látható.
 Előadva az IV. Pszeudoelőadáson, Bercsényi Kollégium, Budapest, 1980. április 15.

AZ ELSŐ KOMOLYAN MEGFONTOLT GÉPIRÁS MITTODNI,
HOSSZU ASZTALON TÁRSYAK NIKKELESFEKETÉSEJEN KISSIMEN
KOPOTTFENYŰ SZAZAFORDULO AZ ELSŐ FORDULAN ATGONDOLT GÉPIRÁSIS
FRLET NEG DOMINENT NEM TUDNI
RE-BAHC KÖTETT E A SZTAVOLAS
HOL VAN A TABULATOR
HOL VAN A TABULATOR
HOL VAN A TABULATOR
EGY-EGY KÖLPMIS JELET FELT MEGTANULNI I
HOL-TOVE AZ ISMELM GYOGYITL NYENNEHE
SINKLES FEKETE SZORONGASBAN
KOPOTTFENYŰ TARGYAKONKI
KUTATOM
HOL VAN A TABULATOR
SATÖBBI...
A KISABLAKON TOL NAGYON MELENY NYULNAR A PAK A SZURKE SZBE
VARNI KELL
YAGY EDESBUS SZUKRUSAGGAL MEGSZÖKNI A FELHOMALIBAN
HOL VAN A TABU...
SATÖBBI...
E...
E...
07
7

Az első komolyan megfontolt gépirás, 1978–1979 (Szjsz174)

SZÍNHÁZIASÍTOTTVALÓSÁG

PSZEUDOSZÍNHÁZ PROJEKT

KÖRNYEZETÜNKBEN MINDEN TÖKELETESEN ÜRES

BENNÜNK) = /...../ LÁTSZAT LIMLÓMOK / ÜRES HALMOK BEVILAGÍTATLAN

TÖMEGEI / ~~BEKÖR~~ GYERFENYŐKOPOTT KAPOLNAK POROS SZENTKEPEK

KIS OTURKA ARNYEKOS KATRA SZAG DELUTA HET / 7 /

KÖSZÍNHÁZ ESŐT LÁTNÍ SZEMERKELN

FRÖKKÉVALÓ CSEND MIATT MINDEN HALLHATATLANI I

EGY ESERNYŐS EMBER JÖN A NEMÁ BEN OK ALATT

MINTHA MIND S BY LENNE SENK NEK SE TÜNIK FEL SENKI S TÜNIK

FEL NEKI NEM VALÓSÁGOSUL MEG S I

REFFÜGGÖNY

A TÖKELETES UNALOM ABRAJA LÁTSZIK KAROSSZEKBŐL

SZENDV GSET HOZ EGY PUCER EMBER / LANY? /

AZ ESŐ NEMASAGA ATLATSZO HANGZAT PUCER LANY KIMARAD

HELYETTE LASSO SÖTET

//////////

MINTHA A DOLGOK BELSEJE FENYLENE CSAK

ANÉZŐKÉK ÁRÁ A NEZŐ ÖRNVADAT FIGYELI SZEREPLŐ IS

UNJUK MAGUNKAT MINT ÖRÖKÖSEN

VALÓSÁG SZÍNHÁZ

/VILÁGOS /

SZÍNHÁZIASÍTOTT VALÓSÁG

PSZEUDOSZÍNHÁZ PROJEKT

AZ IGAZI VALÓSÁG A SZEREPLŐBEN ÉS A NEZŐBEN LAPIT
KÖRNYEZETBEN EGYETLEN GONDOLAT SÍNC S ALVO MEDIUM

KÖSZÍNHÁZ

ÉRTET VAGY EGY PÁR LATNI AT AZ UTTESTEN AXXXX ATESŐ FENYBEN

SEMKISEM TÖRŐDIK SEMMIVEL

A CSEND ÖRÖKKEVALO

ODA SEM KELL FIGYELNI.

SEMMISEM ERDEKESEBB SEMMINEL SENKI SÍNC S AKI ERDEKESNEK

TALALNA BARMIT IS

A TÖKELETES UNALOM ABRAZATA EGY FARADTÜRÖS FLUSSKARUSSZEKBŐL

////////////////////

VALÓSÁGSZÍNHÁZ

1979 tavasz

PROGRAMTERVEZET A SZÉPMŰVESZETI MÚZEUM FELKERESÉSÉRE

I.

EGYENI SZOBORKIALLITAS

PSZEUDO SAJTOKONFERENCIA

AZ OTT FELLEMLHETŐ MŰVEKKEL MILYEN ERTELMES KAPCSOLATOT TUD
A NEZŐ TEREMTENI

KÉPVEGKÖZELITÉSI MÓDSZEREK

A KÉPÍT BELETTESZÜK A GRAFIKÁBA

PSZEUDO KRISZTUS

EGY KÖNYVET IRUNK BELE A VALÓSÁGBA

AZ ILLUZIO TÖRTÉNETE

ELŐADÁS TÁRGYA - NAGYATÁD

MELLEVŐ MŰVEKBŐL KIALLITAS /A MÚZEUM KÉPEIBŐL /

STRUKTURA MELY ELVEZET A PSZEUDÓHOZ

EGYENI: DEMONSTRÁLYI A PSZEUDÓT

II.

MŰ-INTERAKCIO

MŰVÉSZET-MODELLEK

KONZULTACIO, ELŐADÁS: SAJTOKONFERENCIA

DIDAKCIO-DOKUMENTACIO

KONTINUITAS, KONJUNKCIO: SZÍNHÁZ

AKCIO

MŰINTÉGRÁCIÓK:

- MELYEK ALKOTÓ ELEMELI UNALLO MŰVEKKENT IS ÉRTELMEZHETŰK

MŰVESZETI MODELLK:

- A MŰVESZET EKSZISTENCIÁLIS HELYZÉTET, VALÓSÁG VIZSGÁLAT VIZSGÁLO, HO' ELLEZ? ESEMENYEK, TEREK, TÁRSYAK LETREHOZASA,

SAJTKONFERENCIA:

- OLYAN TALOSUS A KÖZÖNSÁGGEL, KRITIKUSOKKAL MELYNEK KÖTÖTT FORMÁJA VAN/AL: SAJTKONFERENCIA,

SZÍNHÁZ:

- OLYAN MINIMAL ESEMENYEK MELYEK LEGINKÁBB A SZÍNHÁZ FORMÁJÁHOZ KAPCOLDHATOK, MINIMAL SZÍNHÁZI RENDEZVENEYK / KORHOZ RUTDÓD VONATKOZÓ ESEMENYEK, KATERIÁLIS /

EGYENI KIALLITÁS:

- A PSZENDÓ PROBLÉMATIKA DIDAKTIKUS JELLEGŰ BEVITATASA, / EGYENI KIALLITÁS /

FUNKCIONÁLIS KIALLITÁS

- AZ ILLUZIOTEREMTES KULÖNBÖZTÖ MO'JAINAK FELVITATASA A MŰTERN ANYAGANAK /KULÖNBÖZTÖ KOROK SZERINTI/ FELHASZNALASAVAL

ENVIRONMENT:

- KÉTKES ENVIRONMENT = PSZENDÓ KRISZTUSAL

P A U E R G Y U L A - É R M E Z E I Z O L T Á N - L E G É N D Y P É T E R

v á l a s z o k

- 1.1. Ebben a helyzetben természetesen, de nem ebben a helyzetben nem "természetesen".
- 1.2. Ebben a helyzetben általában, de nem ebben a helyzetben meghatározott művészi világszemléletet.
- 1.3. Ebben a helyzetben általában, de nem ebben a helyzetben jelenlévő létező.
- 1.4. Ebben a helyzetben a műalkotások inkább függetlenek, inkább autonómok; viszont a nem általános felvetést helyzetben /ami jelenlévőség miatt, a realitása természetéből természetesen pseudo/ a műalkotás / mint nemcsak a művésztől alakuló jelenségek, hanem realitási-reálisok. /lásd : Pauer - Pseudo-realitások/
- 1.5. Pauer : Pseudo-realiták koncept.
1979. XI. 10.
52 óra.
Jelen vannak : PAUER GYULA -
KÖNCZÖL CSABA
LEGÉNDY PÉTER
IMRE EMMA
A mű létrejöttének körülményei : "...jelenlévő, természet megfigyelés, etc. Kis munkaműve. Talán az a XI. VÉGIK állapota!" /Pauer/
A jelenlévőknek Pauer felvetése már látszik és KÖNCZÖL Csaba : "Elsőként a realizmusról kérdeznék." - körlevéllet.
A mű célja /ha léte, hogy a jelenlévők megfigyelésével kialakítsanak egy egységes világot.

Műve a műve :
Írásai : Az az az érzés, hogy azért kell lenni egy idő-

zet a művész hiszen csak az előkészítés és a tervek a
mi megvalósulnak a folyamatban.

3.1. A képzőművészet megvalósítja a realitása fogalmát a létezésre.
A szocialista-realistika képzőművészet számára a realizmusot
szociológusoktól ismert fogalom.

A mi művészi világunk /a mi szocialista realizmusunk/ az,
ahogyan mondják és megértik létezésük most az a mi - mint
"kultúra műve".

A mi szocialista realizmusunk szerint ilyen:

János Gyula, Árpád Földes, Imre Pál, János Károly,
és még sokan mások.

3.2. Mi tehát lemondunk a totális szabadság bennünk rejlő
igényéről. Viszont a történeti szereplő totális szabadság
szereplőjéről programjéről azt mondhatjuk - hiszen azt
hirdeti, hogy a szocialista igazság szabadság lesz.

3.3. A mi helyzetekben halad a "lemondás" művészet, és reakció
az a művészet, amely a művészetben érzékelt igényekre
reagál. A reakció művészet - bizonyos körök által érzékelt
szabadság.

"Lemondás haladás" az a művészet, amely bizonyos körök által érzékelt
szabadság a totális szabadságról való lemondás.

Vagyis az a "lemondás haladás" művészet, amely az érzékelt
igényekre reagál. /A művészet, aki nem is totális szabadságban
reagál mindenkire az igényekre, amelyek benne
felfelé haladnak. Így pl. az, hogy a totális szabadságról
való lemondás, megfontoltan: Implikálja ennek a
"lemondásnak" - ennek a megfontoltan - kifejezését.
Ez a kifejezés azonban reakció, éppen abban a mértékben,
amennyire lényeges igény az a kifejezés a művészetben./

3. Minden olyan fellépés és minden olyan koncepció, amely
a helyes koncepcióra vezetett.

4.1. Ebben a helyzetben megvalósul, és ebben a helyzetben,
amelyről mi beszélünk: teljesen értelmetlen az a kérdés,
vagy a mi realizmusunk még nem létezik valójában.
Feltételezett művészetünk tartanak egy olyan világot,
amelyben "kultúra", szocializmus lenne a mi realizmusunk.

-7-

Nélszki Pseudo-előadások; de egyáltalán minden újabb
lehetőséget megpróbáltunk.

- 4.2. Fontosnak tartjuk, hiszen csak a "művészeti" és a
van illusztráció gyakorlati jelentősége. Alkotás közben ;
igyekezzünk egy kifejezés megvalósítását, hogy az a tervvel
megvalósuljon minden "elérhető" legyen. Ez művészetünk-
ről állapodik; az a mi realitásunk.

Budapest, 1979. XI. 10.